

schoolprestaties

‘Vlucht naar voren, onder druk van Trouw’

Annette Roeters, inspecteur-generaal van het onderwijs: “Trouw heeft ons gedwongen tot transparantie. De inspectie dacht destijds dat het slecht was voor onze relatie met scholen als we naar buiten kwamen met allerlei prestatiegegevens. Maar onder druk van Trouw hebben we een vlucht naar voren ondernomen: nu publiceren we die gegevens zelf, en daar zien we het belang ook van. Neem bijvoorbeeld de lijst van zeer zwakke scholen. De publicatie daarvan op onze website is voor ons een instrument geworden om die scholen aan te zetten tot verbetering. Transparantie rekenen we tot onze kernwaarden, samen met onafhankelijkheid en deskundigheid. Het is inmiddels ondenkbaar dat we zonder die transparantie ons werk doen.”

Sjoerd Slagter, voorzitter van de VO-raad (de vereniging van schoolbesturen in het voortgezet onderwijs): “Het is van enorm belang dat scholen zich verantwoorden voor wat ze presteren. Deze tijd vraagt daarom. Trouw heeft het signaal gegeven van die noodzaak, en de scholen hebben dat opgepikt. In het project ‘Vensters voor Verantwoording’ leveren scholen zelf de gegevens. Niet alleen over de leeropbrengsten, zoals Trouw deed en wat wij nogal eenzijdig vonden. Wij brengen ook gegevens over zaken als de tevredenheid van ouders en leerlingen, de veiligheid, de klassengrootte. Een zelfbewuste sector als het voortgezet onderwijs moet dat zelf doen en niet overlaten aan anderen. Begrijpelijk dus dat Trouw nu stopt; anders zouden we dubbel werk doen.”

Werner van Katwijk van ouderorganisatie Ouders & Co: “De schoolbesturen hadden al in 1990 beloofd kwaliteitsgegevens openbaar te maken. Maar vervolgens gebeurde er niets. Totdat Trouw met Schoolprestaties kwam. Dat heeft een soort schokgolf teweeggebracht. Ouderorganisaties hadden voortaan iets in handen op grond waarvan ze konden zeggen: sommige scholen zijn zeer zwak, daar moet iets aan gebeuren. Dat heeft grote waarde gehad voor de discussie over kwaliteit. De schoolbesturen zijn nu zelf bezig met het publiceren van gegevens en de ouderorganisaties overwegen ook een soort portal te maken waar ouders hun mening over scholen kunnen geven. Maar het stoppen van Schoolprestaties komt misschien net iets te vroeg.”

Dave Drossaert, rector van Unic in Utrecht, een van de vernieuwende scholen die vorig jaar matig scoorden in Trouw: “Schoolprestaties een *pain in the ass*? Nee, dat niet. We kijken er wel naar, en als we er niet goed uitkomen, trekken we ons dat aan. Dan zetten we een tandje bij, en zeker op onze havo-afdeling heeft dat geleid tot een sterke verbetering. Maar de indicatoren van de onderwijsinspectie, die ook in Trouw een rol spelen, brengen vooral de kenniskant in beeld. Wij zijn een school die nadrukkelijk meer wil dan dat, we willen leerlingen op vele terreinen uitdagen. Onderwijs gaat dus over meer dan de cijfers van de inspectie en Schoolprestaties.”

‘Het is een economisch principe: met zo weinig mogelijk inspanning toch je doel bereiken.’

Esmée Cantrijn, 6 vwo

de vijfjes-cultuur

Doelen bereikt, project gestopt

We kunnen met een gerust hart een punt zetten achter een geweldig project

W e hebben er lang over gesproken, met de onderwijsredactie en met onderwijssocioloog Jaap Dronkers, want een project van vijftien jaar beëindigen je niet zonder goede reden. En hoe lastig het besluit ook was, er zijn goede redenen om te stoppen met Schoolprestaties.

Eerste doel van Schoolprestaties was openbaarheid. De onderwijsinspectie deed in opdracht van het ministerie metingen aan de kwaliteit van scholen in het voortgezet onderwijs, maar maakte de resultaten daarvan niet openbaar. Met een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) hebben we die kunnen publiceren. En vervolgens deed ook de inspectie dat. Daarmee was het eerste doel bereikt, zij het dat de inspectie niet in een cijfer een oordeel velde over de kwaliteit van een school. Wij deden dat wel, en we maakten de vergelijking met

voorgaande jaren om te zien of de kwaliteit van een school verbeterde.

Dat is ons niet altijd in dank afgenomen, zeker niet door bestuurders van scholen die er in Schoolprestaties niet best afkwamen. Er waren aanmerkingen dat scholen werden afgerekend, niet op wat ze fout deden maar op wat ze bewust anders deden. Scholen, bijvoorbeeld, die het niveau dat leerlingen konden halen belangrijker vonden dan zo snel mogelijk door naar het eindexamen. Dat leverde in Schoolprestaties niet altijd een plus op.

In iedere wegging zitten onrechtvaardigheden. Maar wat voor ons en voor het onderwijsveld belangrijk was, was de discussie die er kwam over de kwaliteit van de school, en over het verbeteren daarvan. Dat was het tweede doel. De discussie die sinds het begin van Schoolprestaties op gang is gekomen, zal niet meer stoppen. Tweede doel bereikt.

De inspectiecijfers die we boven water kregen, leverden nieuws op.

Nieuws over verschillen tussen grote en kleine scholen, over de kwaliteit van eigenzinnige takken in het voortgezet onderwijs, over het niveau van de schoolexamens en wat al niet. De onderwijsredactie dook ieder jaar in de cijfers en kwam ieder jaar tevoorschijn met een verhaal voor de voorpagina.

Maar na al die jaren hebben we wel zo'n beetje het nieuws eruit gehaald dat erin zit. Daar denkt een onderwijssocioloog als Dronkers anders over, maar de journalistieke afweging tussen investering in tijd, geld en papier, en de nieuwsofbrengst is in de loop der tijd verschoven.

We bleven echter Schoolprestaties publiceren, als een dienst voor ouders en kinderen die voor de keuze van een middelbare school stonden. Natuurlijk geven die kale cijfers niet

de doorslag, maar Schoolprestaties werd wel op grote schaal gebruikt om te zien welke scholen in de buurt goed bezig waren en welke niet. Daarvoor zijn inmiddels andere gereedschappen, zoals elders op deze pagina's wordt vermeld. Die gereedschappen zijn er mede door Schoolprestaties gekomen, en ze zijn bieden nu meer informatie dan onze cijferlijst. Ouders en leerlingen die zoekende zijn, kunnen we daarnaar verwijzen.

Daarmee is ook een derde doel bereikt, en kunnen we met een gerust hart een punt zetten achter een geweldig project. De inspanningen van onderwijsredactie en van Jaap Dronkers en zijn medewerkers hebben bijzondere journalistiek gebracht, bewustere keuzes van ouders en een betere onderwijskwaliteit. Iedereen die daaraan heeft bijgedragen verdient dank en een compliment. **Hoofredactie**